

Sygn. akt V CSK 182/19

POSTANOWIENIE

Dnia 30 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska

w sprawie z powództwa J. W.
przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej [...] w S.
o uchylnie uchwał, ewentualnie ustalenie nieważności uchwały,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 września 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 5 października 2018 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania**
- 2. zasądza od Spółdzielni Mieszkaniowej [...] w S. na rzecz J. W. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa [...] w S. wniosła o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...), na podstawie którego doszło do zmiany wyroku Sądu Okręgowego w W. przez uchylenie bliżej oznaczonej uchwały skarżącej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna to nadzwyczajny środek zaskarżenia o celu przede wszystkim publicznoprawnym. Celem tym jest zapewnienie jednolitości orzecznictwa oraz spójności i prawidłowości wykładni prawa. Realizacji powyższej funkcji służy uregulowana w art. 398⁹ k.p.c. instytucja przedsądu. Stosownie do ww. przepisu Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Podejmowanie odrębnej decyzji w przedmiocie przyjęcia sprawy do rozpoznania ma również na celu realizację zasady szybkości postępowania oraz pozwala zaakcentować wysoce sformalizowany charakter postępowania przed Sądem Najwyższym, o czym świadczą określone wymagania konstrukcyjne skargi kasacyjnej.

Zgodnie z art. 398⁴ § 1 i 2 k.p.c. skarga kasacyjna powinna zawierać oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona (ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części), przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie, wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany, a także wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Nadto skarga kasacyjna powinna spełniać wymagania przewidziane dla pisma procesowego i być wzbogacona o bliżej określone odpisy (art. 398 § 3 zd. 1 *in fine* k.p.c.). Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno korespondować z przesłankami określonymi w art. 398⁹ k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 20 października 2005 r., II CZ 89/05).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz uzasadnienie skargi kasacyjnej stanowią niezależne elementy konstrukcyjne tego środka zaskarżenia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 oraz 398⁴ § 2 k.p.c.), toteż konieczne jest ich wyraźne wyodrębnienie (por. post. SN z: 10 stycznia 2001 r., V CZ 189/02 oraz 23 stycznia 2008 r., II PK 278/07). Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ma podstawowe znaczenie na etapie oceny dokonywanej w ramach przedsądu. Uzasadnienie takie powinno bowiem wyjaśniać, że przedmiotem badania przez Sąd Najwyższy powinna być skarga kasacyjna wywiedziona w sprawie, która została już rozpoznana i prawomocnie rozstrzygnięta przez Sądy powszechne. Z kolei uzasadnienie podstaw kasacyjnych służy innemu celowi, w postaci dokonania merytorycznej oceny zasadności skargi, co do której uprzednio stwierdzone już zostały podstawy do jej przyjęcia. Analiza tego uzasadnienia może być wprawdzie pomocna w rozważeniu, czy okoliczności sprawy świadczą o zaistnieniu skonkretyzowanych przez ustawodawcę przyczyn przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, jednak zasadniczy cel wywodów strony skarżącej jest w tym przypadku ukierunkowany na wyjaśnienie zaistnienia takich naruszeń przepisów prawa materialnego lub prawa procesowego, które uzasadniają wnioski skargi: o uchylenie zaskarżonego orzeczenia albo o jego uchylenie i stosowną do żądania strony zmianę.

Skarżąca jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz oczywistą zasadność skargi. Treść uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie pozwala jednak na zidentyfikowanie, która z przyczyn określonych w art. 398⁹ k.p.c. koresponduje z konkretnymi podstawami kasacyjnymi. W obu przypadkach argumentacja dotyczy bowiem art. 4 i n. ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 845).

W związku z takim ujęciem przyczyn przyjęcia skargi do rozpoznania wymaga podkreślenia, że połączenie przesłanek zastosowania art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. oraz art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy dotyczą one odmiennych podstaw kasacyjnych, ponieważ dana kwestia nie może być jednocześnie niewątpliwa oraz stanowić istotne zagadnienie prawne (por. post. Sądu Najwyższego z 9 stycznia 2012 r., III UK 60/11). Do powinności Sądu nie

należy precyzowanie za stronę, które ze wskazanych przez nią podstaw skargi miałyby świadczyć o istnieniu zagadnienia prawnego, a które o oczywistej zasadności skargi – a to w celu odpowiedniego rozdzielenia podstaw skargi, pozwalającego na uniknięcie kolizji między możliwymi przyczynami wymienionymi w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Skoro zatem sprecyzowania takiego nie dokonała sama skarżąca, należy uznać, że nie przedstawiła ona racji przemawiających za aktualnością wskazanych przez siebie przyczyn przyjęcia skargi do rozpoznania.

Niezależnie od powyższych względów wypada zauważyć, że skuteczne przywołanie pierwszej ze wskazanych przez skarżącą przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania wymaga poprawnego zidentyfikowania zagadnienia prawnego, w tym odniesienia go do konkretnych przepisów prawa. Konieczne jest także przedstawienie argumentów prowadzących do rozbieżnych ocen (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01). Istotność danego zagadnienia wyraża się w tym, że jego rozstrzygnięcie miałoby znaczenie dla praktyki orzeczniczej sądów. Tylko wtedy może być realizowana publicznoprawna funkcja skargi kasacyjnej. Tymczasem skarżąca nie sformułowała w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania żadnego konkretnego zagadnienia prawnego. Ograniczyła się jedynie do przedstawienia kwestii związanych z gospodarką finansową spółdzielni mieszkaniowych, bez ścisłego skonkretyzowania problemu o charakterze jurydycznym. Nie przedstawiła również argumentów prowadzących do możliwości dokonania rozbieżnych ocen prawnych aspektów sprawy. Przeciwnie, z treści uzasadnienia wniosku o przyjęcie sprawy do rozpoznania wynika, że zdaniem skarżącej rozstrzygnięcie sprawy nie powinno budzić wątpliwości, co przeczy jednoczesnemu powołaniu się na istnienie zagadnienia prawnego.

Z kolei powołanie się na oczywistą zasadność skargi wymaga widocznej *prima facie* sprzeczności przyjętej przez Sąd II instancji wykładni lub zastosowania prawa z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami ich interpretacji. Składający skargę powinien zatem zawrzeć w uzasadnieniu wniosku wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta "oczywistość" i przedstawić odpowiednie argumenty (por. post. Sądu Najwyższego z 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Tymczasem skarżąca ograniczyła się do ogólnej polemiki z wyrokiem

Sądu Okręgowego, podsumowanej stwierdzeniem, że rozstrzygnięcie to rażąco narusza prawo, a ponadto poinformowała, że szerszą argumentację w tym przedmiocie zawiera uzasadnienie podstaw kasacyjnych. Wskazać zatem należy, że uzasadnienie wniosku o przyjęcie sprawy do rozpoznania oraz argumentacja związana z merytoryczną zasadnością skargi stanowią odrębne elementy konstrukcyjne środka zaskarżenia tego rodzaju i powinny być wyraźnie wyodrębnione. Poczynione przez skarżącą ogólne odesłanie nie może być zatem uznane za skuteczne, skoro podstawy skargi dotyczą naruszenia przepisów prawa materialnego, a określoną we wniosku przyczyną przyjęcia skargi ma być nie zasadność sformułowanych zarzutów, lecz oczywista zasadność skargi kasacyjnej.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy stwierdził, że skarżąca nie wykazała przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, dlatego na podstawie art. 398⁹ k.p.c. orzeczono, jak w sentencji postanowienia.